

április 22-én Ottakring-ben halt meg. Mun-kája: A körmagyar (Szöllösy rajzaival Bécs 1845.)

Kilényi (Killyéni) Kocsis Dávid, úttörő színész és a régi jelen színigazgatók egyike. Születési helye és ideje ismeretlen. Iskolái végeztével bevonult katonának és a francia háborúban meg is sebesült; majd 1815-ben ő is kedvet kap a zengzetes magyar szó terjesztéséhez és színésszé lesz. Takarékos, rendszerető, komoly ember volt már fiatalabb korában is és ezek a tulajdonságok arra ösztönzik, hogy mint színigazgató szolgálja a kultúrát. Csakhamar összetehozza társulatát és Alföldi Nemzeti Színjátszó-társaság cím alatt játszik Pécsen, Baján, Szombathelyen. 1818-ban Aradon megyegyűlés volt, mely alkalommal Kilényi előadásait rendkívüli tetszéssel fogadták, ami kétségkívül kiváló szervező képességéről tett tanubizonyosságot, — valamint az ő érdeme, hogy a nemesség körei a nemzeti művészet fejlődését előmozdították. Nehéz munka volt ez abban az időben, mikor mindenütt németül beszéltek és még a hatóságok is görbe szemmel nézték a magyar színészet térfoglalását. — 1820. tavaszán a német szótól hangos Győrben üti föl sátorfáját, ahol csak úgy tudott közönséget vonzani, hogy sűrűn adott operai előadásokat, a legkiválóbb precizitással. Társulatának ezen időben Déryné volt a vonzóereje, az ország-zerzte ünnepelt énekesnő, aki énekművésze, tökéletességével és kedvessége páratlanságával leirhatatlan lelkesedést keltett a közönség körében. — A többi jelesek ezek voltak: Szilágyi Pál, Szentpétery Zsigmond, Láng Adám, Pály Elek és Vásárhelyi Károly. Hogy állandóan jó erőkből álló társulatot tudjon összetartani, ez is művészet volt abban az időben, mert az akkori színészek úgyszólván „belenőttek” a vándorlásban és nem igen volt maradásuk a már megszokott meleg fészkekben letelepedni; tehát cselhez folyamodott, olyképpen, hogy nagy előleget adott, hogy aztán ezzel hosszú időre biztosítsa a színész működését. Ezután keresztül-kasul járja az országot, megfordul Erdélyben és Pesten is, ahol a német-színházban játszott. 1828-ban a miskolci színház megnyitására őt hívták meg, majd jó híre Kassára is eljut, ahol 1836-ban 6 évre ingyen adták át a színházat, csak hogy az

ő jeles társulata játszhasson ott. — Molnár György így jellemzi Kilényit: „Furfangos, ritka tapintatu és szerföltött ügyes, cirkum-spektusos direktor”. Az egykorú kritikák alapján pedig azt is megtudjuk, hogy szép színpadi alakja volt, meglehetősen jól játszott és hogy igen ügyes igazgató is volt. Folyton a műsora gazdagításán munkálkodott és hogy némi változatosságot hozzon a repetoárba, megtanul németül és a jelesebb német drámákat lefordítja magyar nyelvre. A fáradhatatlan, ügybuzgó harcos 1852 március 13-án 61 éves korában halt meg Debrecenben. Több szindarabot fordított németből. Neje Széppataky Johanna volt, (Déryné testvérhuga) előbb naivákat játszott, de mivel nem volt jelentősebb sikere, lemondott a színpadi működésről és pénztárosnő lett. (Pályáját Kilényivel kezdte Rimaszombaton „Az élet álom” c. színműben.) Meghalt 80-ik évében Miskolcon, ahol sírkövét özv. Latabár Endréné emelte. Leányuk: Kilényi Lilla, színésznő, kiről a Hölgyfutár 1851—256. száma így emlékezik meg: „Kedves színpadi alak, gyönyörű csengő hangja és ritka szorgalma, melyet szerepeinek mindenkori hibátlan betanulásában tanusít s az ártatlan víg szerepek játszásában ügyesége őt a társaság kedvelt tagjai közé emelik”. (Debreceni tudósítás.)

Kimaszkirozás. Ha a színész az előadáshoz a rendezői utasítás alapján maszkját elkészítette, azaz arcát megfelelően kifestette, szakált és bajuszt is ragasztott, tehát már teljesen elkészült a maszkkal, e műveletet színésznyelven úgy mondják, hogy: kimaszkizotta magát. Ha pedig dolgát elvégezte, akkor „lemaszkirozza” magát. E kifejezés azonban rossz.

Kimenetel. Régi sűgópéldányokban találjuk e kifejezést, a. m. jelenet. (L. o.) Azonban ujabban azt a pillanatot értjük alatta, amidőn a színész elvégezve jelenetét, a színről eltávozik. Ellentéte a bejövétel. (L. o.)

Kimenni a függöny elé. Ha a felvonásnak vége van, a hívó tapsra a színész kilép a függöny elé, a közönség elismerését megköszönni. E momentumra úgy mondják a színészek, hogy „kimennek a függöny elé.” (V. ö. Kihívás.)